

Suomen Pörssisäätiö
sari.lounasmeri@porssisaatio.fi

Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

09.10.2018

Asia: HE 141/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Pörssisäätiön lausunto liittyen arvopaperistamisen sääntelyyn

Pörssisäätiö kiittää saamastaan asiantuntijapyynnöstä. Pörssisäätiön tehtävä on edistää arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita.

Käsiteltävä hallituksen esitys liittyy EU-asetukseen. Asetuksen tavoitteena on yksinkertainen, läpinäkyvä ja standardoitu arvopaperistaminen. Pörssisäätiön näkemyksen mukaan valtioneuvoston kanta on lähtökohtaisesti hyvin muotoiltu. Esitämme muutamia huomioita ja tarkennuksia esityksen yksityiskohtiin.

Asetuksen keskeinen anti

Arvopaperistaminen tarkoittaa käytännössä lainojen myymistä sijoituskokonaisuuksina eteenpäin sijoittajille. Asetuksen eräs keskeisimmistä säännöksistä on arvopaperistamisen aloittajan velvollisuus säilyttää arvopaperistamiseen liittyvä taloudellinen osuus, jolla pidätetään arvopaperistamiseen liittyvää riskiä. Pörssisäätiö pitää tätä hyvänä ja uskoo säännöksen alentavan riskiä, kun ketjun alkupäässä oleva toimija, jolla on paras tietämys, joutuu säilyttämään itsellään osan riskistä.

Tavoitellaanko aktiivisempaa arvopaperistamismarkkinaa?

Hallituksen esityksessä todetaan oikein, että Suomessa ei ole aktiivisesti toimivaa arvopaperistamismarkkinaa. Esityksen tavoitteista sanotaan, että tavoitteena on saattaa arvopaperistamisasetus kansallisesti voimaan ja siten osaltaan mahdollistaa asetuksessa tarkoitettujen arvopaperistamislukemien tekeminen myös Suomessa. Toisaalta todetaan myös, että muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Fivan työmäärään, sillä Suomessa ei ole aktiivisesti toimivaa arvopaperistamismarkkinaa. Kirjaukset herättävät kysymyksen, tavoitellaanko Suomeen aktiivisempaa arvopaperistamismarkkinaa vai ei. Pörssisäätiö ei usko, että tehdyt esitykset merkittävästi aktivoisivat arvopaperistamismarkkinaa Suomessa. Toisaalta jos näin kävisi, pitäisi varmasti muutoksen vaikutus Finanssivalvonnan resursseihin arvioida uudelleen.

Vastuu läpinäkyvyysvaatimusten täyttämisestä selkiytettävä

Arvopaperistamisen läpinäkyvyyteen liittyy se, että myös tausta-aineisto on annettava sijoittajille. Tämä on hyvä. Esityksen mukaan arvopaperistamisliiketoimeen osallistuvien tahojen on sovittava kenen vastuulla läpinäkyvyysvaatimukset ovat. Pörssisäätiön näkemys on, että olisi hyvä selkiyttää tarkemmin, kenen vastuulla läpinäkyvyysvaatimusten täyttäminen lähtökohtaisesti on jollei toisin sovita. Tämä helpottaisi sijoittajan työtä ja selkiyttäisi vastuuta.

Sijoittajaa suojaavien toimien yksilöiminen

Sijoittajan asemaa ehdotetaan vahvistettavaksi siten että rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan olisi ryhdyttävä sijoittajaa suojaaviin toimiin, mikäli asetuksessa edellytetyt vaatimukset eivät enää täyty. Pörssisäätiö pitää esityksen henkeä oikeana. Käytännössä kyse on siis sijoitusten riskisyyden alentamisesta vähentämällä omistuksia tai muilla keinoin. Asiaan liittyvät muutokset / lisäykset on tehty Sijoitusrahastolakiin 11 luku 71 § ja Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin 8 luku 5 §.

Esityksen mukaan tulee ”ryhtyä omistajien/sijoittajien etujen turvaamiseksi tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin”. Pörssisäätiö esittää, että riskin alentaminen tuotaisiin paitsi yksityiskohtaisissa perusteluissa myös pykälätekstissä selkeästi esiin. Hoitajan tulisi ryhtyä omistajien/sijoittajien etujen turvaamiseksi tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin riskin alentamiseksi.

Valvojalla tärkeä rooli

Pörssisäätiö pitää ESMAn ja Finanssivalvonnan rooleja tärkeinä ja suunniteltuja esityksiä tältä osin onnistuneina. On luonnollisesti välttämätöntä, että arvopaperistamisasetuksen 28 artiklassa tarkoitetun yhteisön toiminta edellyttää Fivan myöntämää lupaa kuten esitetty.

Esityksen mukaan arvopaperistetut sijoitustuotteet eivät pääsääntöisesti sovi ei-ammattimaisille asiakkaille, jollei soveltuvuusarvioinnista muuta johdu. Pörssisäätiö on osin samaa mieltä, mutta emme lähtökohtaisesti kannata täyskieltoja vaan pidämme tasokasta sääntelyä, valvontaa, tiedotusta ja läpinäkyvyyttä ensisijaisina menetelminä.

Pörssisäätiö antaa mielellään lisätietoja näkemyksistään.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja
Pörssisäätiö